

Robert Nouwen

Archeologie als menswetenschap

betekenis voor een bepaalde tijd. Zo komt bijvoorbeeld na de organische vormgeving het minimalisme aan bod. "Soms moet je herbronnen", aldus Van Praet, "je losmaken van wat in de winkels en brochures wordt aangeboden." Zo maakt Frans Van Praet zijn hommages: "Aanvankelijk uit bewondering, maar nu omdat het mij een invalshoek

biedt die leidt tot oplossingen die een ander niet kan aanreiken. Dit denken verschilt totaal van iemand die louter een kast of een stoel ontwerpt."

"Ik vind Ensor een fantastische kunstenaar", verklaart van Praet zijn mysterieuze Ensor-kast. "Ensor zette zich af tegen de maatschappij en de gevestigde waarden, relativeerde het leven met zijn maskers.

Op een gegeven moment vind ik in een catalogoog één van de eerste schilderijen waarin hij maskers gebruikt. Daar zie ik een kast zoals de burgerij vroeger vaak in haar salons had staan. Dat type kast is tussen de jaren '20 en '40, nagemaakt in geperst materiaal."

Van Praet tikt zo een kast op de kop en spuit ze in blauw-groene machinelak. De namaaksculptuur verdwijnt ogenschijnlijk in een blok van een kast. De vormgever verwerkt er spiegels in zodat

toeschouwers zichzelf zien, en plaatst er een doodskop in. De kast wordt gedrapeerd met glitterstof en bovenaan voorzien van een neonlicht. "Daardoor creëer je een sfeer die alles zegt wat Ensor heeft verteld in dat schilderij", verduidelijkt Van Praet. "Zo komt er ook wat relativerende humor in dit enge design-landschap". De hommages leveren boeiende meubelen en vragen een eigen aanpak, zoals de hommage aan de dichter Emile Verhaeren.

Met als grondvorm een tand, ontleend aan de Mudéjar-stijl (verwijzend naar Verhaerens vriendschap met Regoyos en het boek *Espana Negra*), ontwerpt Van Praet een kast in notehout en Waals marmer. Verhaerens liefde voor de Schelde met op de dijken notebomen, en zijn verblijf met Martha in Wallonië bepalen de materiaalkeuze. De poten zijn geïnspireerd op de benen van Malevitsj 'sterke man', getekend als decor voor een toneelstuk. Verhaerens sociale bewogenheid wendden zijn blik naar het Russisch theater. "Men kan dat een postmodern meubel noemen", aldus Van Praet, "maar geen haar op mijn hoofd heeft dat bedoeld, het resultaat ondersteund de eigenheid van de onderwerpen".

De combinatie van serie-producten, interieurs en filosofisch werk, het één kan niet zonder het ander bij Van Praet, resulteert in uitgepuurde meubelen. "Ik ben zeker dat men later zal vaststellen dat ik soms bepaald niet trendy was, wel zeer eigenzinnig dus met een streven naar eigenheid. Als ontwerper weet ik dat sommige zaken blijven. Het kristallen Sevilla zitje en de Sevilla bank hebben een gezicht. Ik heb een paar meubelen ontworpen, zoals mijn ei-tafel, die uit deze tijd niet weggeraken. De vraag of het waardevol is voor deze tijd, stel ik mij niet, dit is het recht van de gebruiker. Wat ik tracht, is iets te doen in deze tijd."

Wim Poté

'Ja, ik vind engagement belangrijk,' zegt Robert Nouwen, conservator van het nieuwe Gallo-Romeinse Museum van Tongeren. En: 'Nee, ik stap niet in de partijpolitiek. Ik wil aanvaardbaar voor iedereen zijn.'

Nouwen zegt ook gedreven te zijn in al wat hij doet. Maar hij stelt grenzen: 'Ik functioneer niet echt in conflictmodellen, al ga ik het conflict daarom niet uit de weg.' Robert Nouwen, de halve -en weldra misschien hele?- marathonloper onder de museumdirecteuren.

Robert Nouwen is vijfendertig, studeerde Oude Kunstgeschiedenis, verdiepte zich in de archeologie en doceerde in Leuven. Hij stond in het onderwijs ('Wil ik liever nooit meer naar terug') en werd daar weggelokt om 'iets met het Gallo-Romeins Museum van Tongeren te doen.' Achter hem liggen zeven jaren van hard werken. Zeven vette jaren: 'Ik had er geen dag willen van missen. Iedereen ging heel diep, tastte in zijn/haar reserves, brak zich het hoofd over alles en nog wat. Ik denk: het is de ervaring van mijn leven geweest.' Wanneer de spanning bijna breekbaar werd viel Robert Nouwen op Robert Nouwen terug. Op zijn gezin ook. Op muziek. En op lopen. 'Problemen kan je niet ontlopen. Je kan er ook niet van wegglopen. Je kan ze wel eens van je aflopen. Daarna sta je er frisser tegenover. Lopen zet je op nieuwe sporen. Haalt je uit je vertrouwde omgeving van collega's, muren, bureau, werk.' Nouwen preferert het bos, met de stilte als achtergrond: 'Zo blijf ik toch geconcentreerd op deze wereld.'

Zo wordt het bos alweer een soort werkterrein. Of beter: een voedingsbodem. Zonder functioneert Nouwen niet: 'Een conservator verdrinkt nogal eens in administratie en rompslomp. Hij is soms echt het manusje-van-alles. En dat kan hem vervreemden van zijn existentie: het wetenschappelijk bezig zijn. Vandaar dat ik me ook in heemkundige kringen begeef. Dat ik journalistieke dingen doe. En dat ik echt studeer.

Studeren is geestelijke ontspanning voor mij. Heeft niets te maken met werken. Heeft eerder te maken met leven en zorgen dat je niet afsterft van het werkveld waarop je kan bloeien.' Plots, van toon en ritme verspringend: 'Sport en studie is een bijzondere combinatie. Ze vormen de sleutel tot harmonie.' Of hij naar Torhout-Werchter ging? 'Nee. Mochten Lou Reed, Neil Young, Paulo Conte of Madreus op de affiche staan, dan wel.' Open-Tropen? 'Ik ben niet echt beslagen in al die exotische muziekjes. Al vind ik Salsa leuk. Salsa swingt.' Na enige

stilte: 'Mahler is wel heel mooi. Daar zijn geen woorden voor. Jessy Normans interpretatie van zijn liederencycli... En Richard Strauss. Die Vier Letzte Lieder! Vooral: Beim Schlafengehen!'

In een museum voor moderne kunst zou Robert Nouwen niet bepaald aardend ('Want ik ben niet vertrouwd met het werkveld'). Waar hij mee bezig is, dat wil hij doorgronden: 'Ik bijt me in iets vast en wil daar meteen zoveel mogelijk over weten en van kennen. Een conservator heeft ten slotte een inhoudelijke opdracht te vervullen. Een conservator is in de eerste plaats een wetenschapper.' De verzamelde collectie Gallo-

Romeinse vindingen vindt hij overigens niet onmiddellijk verzameling van kunst: 'Ik zie ze eerder als materiële overblijfselen van een cultuur. Als voorwerpen die iets vertellen over de mens van toen. Het zijn illustraties. En daarom zeer boeiend. Ik maak weinig onderscheid in de mens van nu en de mens van toen. Wil je de mensheid begrijpen dan moet je in het mensdom inwerken. Dat kon ik via mijn studies. Dat heb ik hier ook de laatste jaren kunnen doen. Ik kwam met iedereen in contact. Met zowel grondwerkers als met wetenschappers, met poetsvrouwen als met hoogwaardigheidsbekleders, met theoretici als met uitvoerders. Samen zochten we naar oplossingen, samen ploegden we ons naar een resultaat toe en door intensief samen te werken leerden we elkaar ook

kennen. Soms stonden we voor conflicten, maar samen losten we die op. Ik ga het conflict niet uit de weg. Conflicten kunnen vruchtbaar zijn. Al verwerp ik het conflictmodel als zaligmakend. Het zijn de mensen die het moeten doen.' Zal dit sociale engagement tot een politiek engagement leiden? 'Heel zeker niet. Wie mij kent, kent mijn politieke opvattingen. Door me actief in de partijpolitiek te storten zou ik onnodige conflicten uitlokken. En dat hoeft niet. Bovendien: ik hoop geen cynicus te worden.'

Paul De Moor